

Az Oxford Oktatási Központ Erasmus+ projektjének tapasztalatai a nyelvoktatásban

AZ Oxford Oktatási Központ célja, hogy fejlődjön és alkalmazkodni tudjon az új szakmai és nyelvi kihívásokhoz annak érdekében, hogy nyelvoktatói munkánk hatékony és sikeres legyen.

Ezért 2016-ban „Az EU igényeinek és követelményeinek megfelelő hatékony nyelvoktatás általános és egyéb szakterületeken” címmel pályázatot adtunk be a Tempushoz, melyet sikeresen megnyertünk lehetővé téve ezzel iskolánknak a fejlődést egyéni tanári és intézményi szinten is.

Mivel túlnyomó részt felnőttoktatásban dolgozunk, megfelelő szintű és hatékonyságú nyelvoktatásunkkal nemcsak munkahelyek megtartását, de új munkahelyek megszerzését is elő tudjuk segíteni, amennyiben a kívánt nyelvi / szaknyelvi tudást sikeresen át tudjuk adni, illetve fennmaradását elő tudjuk segíteni.

Ezért célként tűztük ki egyrészt új, működő, a gyakorlatban már jól bevált módszertani ismeretek megszerzését, melyet beépítve oktatásunkba, élvezetesebb és hatékonyabb tanulást és tanítást szeretnénk elérni. Ugyanakkor nyelvtanáraink nyelvi ismereteinek megújulását és frissítését is időszerűnek érezzük anyanyelvi környezetben, segítve ezzel új motivációk megszerzését is.

Célul tűztük ki továbbá az új technikai eszközök megfelelő szintű használatát az oktatásban, illetve szeretnénk bővíteni, modernizálni, napra készebbé tenni jelenlegi módszertani eszközeink tárházát.

Fontos fejlesztési terület még számunkra a tartalom alapú oktatás. Mivel több, különféle nemzetközi cégnél oktatunk országon belül, ezért fontos, hogy a nyelvhasználat szakterületükhöz illeszkedjen.

Nyelvtanáraink újonnan szerzett ismereteit és tapasztalatait kombinálva egy versenyképesebb, hatékonyabb és az uniós elvárásoknak magas szinten megfelelő oktatást kívánunk biztosítani. Mindezzel elősegítve a lakossági általános nyelvi szintjének fejlődését, valamint a nemzetközi vállalati szférában dolgozók munkájának hatékonyabbá válását.

Szeretnénk most megosztani Önökkel is értékes tapasztalatainkat kiutazó nyelvtanáraink személyes beszámolóin keresztül. Három tanárunk volt Angliában, egy Máltán, egy Ausztriában és egy Németországban Mind-mind különböző aspektusát tanulmányozta a nyelvtanításnak, eltérő tartalmi, eszközbeli és módszertani elemekkel. Ötleteket kaphatunk tőlük arra, hogyan tegyük színesebbé, érdekesebbé, „élőbbé” a nyelvórákat különféle új típusú feladatokon keresztül, átlépve az iskola fizikai határait, akár más tantárgyak anyagát is beépítve. Megismerkedhetünk egy angliai általános iskola jól működő rendszerével és választ kaphatunk arra, miért fontos a ma nyelvtanárának a folyamatos, egész életen át tartó tanulás,

naprakésszé válás. Biztatást kaphatunk arra, hogy saját óránkon is ne csak tanárként, de tanulóként, megfigyelőként és kritikusként is jelen lehetünk. Észrevehetjük így könnyebben, melyek azok a feladatok, amelyeken esetleg a nagyobb hatékonyság érdekében változtatnunk kell, mivel hogy rossz feladatok nincsenek, de kevésbé előkészítettek vagy javíthatók előfordulnak. Anyanyelvi tanároktól láthatunk teljesen új szemléletű oktatást alapvető nyelvtani anyagoknál, amit szintén érdemes megfontolni. A magasabb szinten lévő tanulók esetében is láthatjuk majd, mennyire fontos az élő nyelv használatát támogatni. Végezetül hasznos gondolatokat, ötleteket kapunk arra, hogy legyen fenntartható a fejlődésünk, belső monitorozó, továbbképző, lendületet, motivációt adó rendszerünkön keresztül.

Angol nyelv és módszertani kurzus

English in Margate (Leo Languages), Anglia

Az Oxford Oktatási Központ által benyújtott sikeres Erasmus+ pályázatnak köszönhetően 2 hetet töltöttem el az Egyesült Királyságban, Margate városban.

A pályázat értelmében olyan kurzust választottam, ahol mind tematikájában, mind pedig módszertanában fejlődhettem különös tekintettel a pályázatunkban megjelölt és az oktatás központunk egyik profilját adó felnőttoktatás terén.

A két hét során lehetőséget kaptam arra is, hogy egy angol közintézmény mindennapi életébe bepillantást nyerhessek. Az ott töltött napok során megismerkedtem az intézmény működésével, az iskolát segítő társszervezetekkel, az oktatás folyamatával, az infrastruktúrával, az intézményben alkalmazott mérési-értékelési rendszerrel, a különböző munkaformákkal, az angol pedagógusképzés rendszerével, a gyakorlati élet jellemzőivel

Jó volt a gyakorlatban látni az integrált oktatás megvalósulását a Holy Trinity&St John's C.E.P. School általam látogatott óráin. A hatékony módszer gondos pedagógiai tervezésnek köszönhetően számos játékos, élményszerű, a mindennapi élethez közel álló és az életkori sajátosságot is figyelembe vevő feladattal egészült ki hozzásegítve a diákokat a megértésen túl a bevésés folyamatához is.

Mindez természetes munkafolyamat náluk, hiszen az intézményi háttér egészen más. Az iskola ellátottsága sokkal jobb, rendelkezésre áll minden pedagógus számára a szükséges eszközökön túl a technikai géppark is. A tárgyi feltételek megléte mellett talán legnagyobb kincs a mindennapi életüket segítő társszervek, fejlesztőpedagógusok, pedagógus asszisztensek, pszichológusok, családterapeuták aktív jelenléte. Ezt jó lenne adoptálni.

Példaként megosztanám azt, hogy az iskolában egyetlen siket tanuló jár, akinek az oktatásban való részvételhez a tankerület egész napra biztosít jeltolmácsot, aki segíti a tanulás folyamatában.

Összességében az iskolában eltöltött idő hasznosnak bizonyult a nemzetközi oktatás terén szerzett tapasztalatok mellett a személyes tapasztalataim alapuló módszerek, munkafolyamatok bevésődésével, melyek az itthoni munkám során könnyedén adaptálhatóak.

Az Angliában eltöltött 2 hetem másik nagyon fontos eleme a körültekintő és gondos partnerintézmény kiválasztását követő munkafolyamat volt, melynek során a LEO English in Margate nemzetközileg is elismert több évtizedes múltra visszatekintő intézményben tanulhattam. A kurzusokon a nyelvi- és módszertani fejlesztések voltak a leghangsúlyosabbak nemzetközi csapatba ágyazva, mintegy lehetőséget biztosítva a nemzetközi tapasztalatok megosztása mellett az adott ország pedagógiai munkájának megismerésének kiegészülésével.

A módszertani kurzusokon speciálisan a felnőttoktatás sajátos igényeit dolgoztuk fel a legmodernebb IKT eszközök használata mellett a legnaprakészebb szavak, kifejezések, idiómák felhasználásával, melyek hazatérésemet követően még érdekesebbé, hasznosabbá teszik majd az óráimat az általam tanított célcsoport számára a mindennapi életükben és a munka világában is praktikus felhasználható és többlet tudásként megjelenő profitként.

A kurzusokon tanultak pedig kiegészülhettek kulturális tapasztalatokkal és ismeretekkel is, hiszen számos ilyen irányú programot szervezett az iskola nekünk. De hozzá járult az is, hogy egy angol családnál kerültem elszállásolásra, így az esti beszélgetések, illetve a család életében eltöltött 2 hét amellest; hogy egy önálló szociológiai tanulmánnyal is felért, számos érdekes az angol kultúrát, történelmet és társadalmat érintő többlet információval is szolgált.

Célom, hogy a képzések eredményei elősegítsék pedagógus kompetenciáim fejlesztését a legújabb és legmodernebb tudás megszerzésével megvalósult. Kaptam egy flow-t, mely a motiváltságot és a még tudatosabb tervezést segítik elő a munkám során. Ugyanakkor kitekintést nyertem az oktatás nemzetközi színterére, mely az összehasonlítás mellett a jó példák adaptációjára is lehetőséget nyújt.

Az IKT eszközöket eddig is aktívan használtam az óráimon. A képzés során megismert források; legmodernebb applikációk megismerése hozzá segített ahhoz, hogy egy modernebb XXI. századi cosmoteacher-ként térhessek haza.

Köszönöm az élményt és a lehetőséget!

Holicsek Ágnes

Erasmus+

Angol nyelv és módszertani kurzus

English in Margate (Leo Languages), Anglia

Az Oxford Oktatási Központ által benyújtott Erasmus+ pályázat keretein belül két hetet töltöttem el az Egyesült Királyságban, Margate városában, az English in Margate nevű intézményben.

Az angliai fogadóintézmény külön hangsúlyt fektet arra, hogy a felnőttképzési kurzusain 18 éven felüli diákok vegyenek részt, akiknek a többsége már dolgozik, vagy utolsó éves egyetemistaként már rendelkezik munkatapasztalattal, mivel az ő igényeik a nyelvhasználattal kapcsolatban nagyon eltérnek a középiskolásokétól, és máshogyan is tanulják a nyelvet. A nyelvi csoportok nemzetiségi összetétele rendkívül sokszínű, a délelőtti csoportban tíz országból érkeztek a résztvevők.

Mivel az iskolában rajtunk, magyar angoltanárokon kívül cseh és lengyel tanárok is tanultak velünk egy időben, így összehasonlíthattuk az egyes országok oktatási rendszereit, és megoszthattuk az angol nyelv oktatásával kapcsolatos tapasztalatainkat. Kiváló alkalom nyílt továbbá olyan kapcsolatok építésére, amelyek remélhetőleg a jövőben is megmaradnak.

A délelőtti órákon általános nyelvi órákon vettünk részt, majd délután módszertani órákon bővíthettük ismereteinket. A délelőtti órák középpontjában a résztvevők igényeinek megfelelően a szókincs bővítés (különös tekintettel a phrasal verbekre, az idiómákra, a mindennapokban használt, viszont a tankönyvekben ritkán előforduló szavakra és kifejezésekre) és a beszédképesség fejlesztése állt.

A számomra legemlékezetesebb feladat az volt, amikor mindenkinek ki kellett választani egy tetszőleges TED előadást, és kb. 5 percben össze kellett foglalnia a lényegét a többiek számára. Ezt megelőzően végigvettük, hogy melyek egy sikeres prezentáció kritériumai illetve hogy milyen szófordulatok lehetnek hasznosak előadás közben. Úgy gondolom, hogy ezt a fajta feladatot nagyon jól fel lehet majd használni a felnőttek tanítása során, mivel teljes mértékben megfelel a tartalom alapú nyelvoktatás kritériumainak: az előadó olyan témát választhat, ami őt érdekli, továbbá a feladat mind a négy alapvető készséget megfelelően fejleszti: felkészülés közben fejlődik a diákok hallás utáni értése és olvasott szöveg értési készség (hiszen az előadásokhoz felirat is van), előadás közben illetve a kérdésekre adott válaszoknál a diákok beszédképessége, az íráskészség pedig vagy úgy fejleszthető, hogy megkérjük őket, hogy kommenteljék a videók alatt, vagy írjanak blogot azokról a videókról, amelyeket megtekintettek. Egy-egy TED előadást továbbá a tanórákon is meg tudunk nézni, hiszen általában 5-20 perces anyagokról van szó, és többek között remek viták kiinduló alapjai lehetnek.

Nagyon hasznos volt továbbá számomra, hogy üzleti angolt is tanultunk, mert úgy érzem, hogy ebben voltak korábban hiányosságaim, továbbá megismerkedhettünk a BULATS nevezetű Cambridge English vizsga követelményeivel, amelyet a nemzetközi vállalatok használnak a hozzájuk jelentkezők nyelvi szintjének felméréséhez. Ezt bátran tudom majd ajánlani az érdeklődő felnőtteknek.

A délutáni órákon szintén a szókinccsfejlesztés (főleg a kollokációk, idiómák, közmondások, hétköznapi kifejezések) illetve a beszédkézség fejlesztése került előtérbe, de természetesen sokat foglalkoztunk az angol nyelv tanításának módszertanával is. Általában először mindenkinek meg kellett oldania egy adott feladatot (párban vagy kis csoportban), majd megbeszéltük, hogy ezt a fajta feladatot hogyan tudnánk adaptálni a saját tanulócsoporthajnk számára. Sokat gyakoroltuk azt is, hogy hogyan tudnánk diákjaink számára elmagyarázni egy nyelvi jelenséget vagy, hogy a hasonló jelentésű szavak közül mikor melyiket használjuk. Hasznos ötleteket kaptunk az internetes tartalmak, különös tekintettel a rövid videók felhasználásra a tanórákon, és a tanárunk nem győzte hangsúlyozni, hogy milyen fontos a nyelv tanítása mellett az is, hogy a diákokat az adott ország kultúrájával is megismertessük. Bár eddig is sokat használtam az internetet a tanórákon, sok új ötletet kaptam a még hatékonyabb felhasználásához.

A leghasznosabbnak azt tartottam, hogy lépésről-lépésre végigvettük, hogy hogyan lehet hatékonyan levezényelni egy vitát úgy egy tanulócsoporthban, hogy mindenki hozzá tudjon szólni, és úgy érezze, hogy hasznosan töltötte a tanórát. A vita azért is nagyon jó nyelvgyakorlási lehetőség, mert – ha hagyunk elég időt előtte felkészülni, jegyzeteket készíteni – akkor sikeresen fejlesztheti mind a négy alapkészséget, továbbá az itt megszerzett készségeket (kritikai gondolkodás, érvelés, magabiztos kiállítás) a felnőtt tanulók minden nap használhatják a munkahelyükön. Most úgy gondolom, hogy a sikeres vita alapja az, hogy gondosan lefektessük előtte a szabályokat, és a tanár csupán a végén értékelje a jegyzetei alapján a hallottakat.

A kurzus során a tanórák mellett lengyel kollégáinkkal együtt meglátogathattunk a Holy Trinity nevű helyi iskolát, ahol nem csak órákon vehettünk részt, hanem lehetőségünk volt beszélgetni az ott tanító tanárokkal, a tanítást segítő alkalmazottakkal is. Nagyon érdekes volt látni, hogy számukra mennyire természetes dolog a másság, értve ezalatt nem csak a nyelvi különbségeket, hanem az esetleges tanulást megnehezítő tényezőket is. Minden órán legalább egy tanárasszisztens segítette a diákok munkáját, azonkívül pedig a tanulásban akadályozott tanulók számára (pl. autizmus spektrumzavarban szenvedők, ADHD-sok) még külön személyes segítők is rendelkezésre álltak. A tanulók kb. 20 %-nak nem az angol az anyanyelve, így az iskola egy külön asszisztentst alkalmaz, aki segíti nem csak a tanulókat, hanem a szüleik beilleszkedését is. Meglepődtünk azon is, hogy a diákok az óra nagy részén csoportbontásban dolgoztak, megfigyelhető volt, hogy náluk sokkal nagyobb hangsúlyt fektetnek az önálló munkára már kisgyerekkortól, mint Magyarországon. Az iskolák eszközellátottsága sokkal jobb, mint nálunk, ráadásul a diákok a tanszereket és a tankönyveket ingyen kapják – a pedagógusok is sokkal több segítséget kapnak mind a tanításhoz, mind a gyerekek neveléséhez, amellet, hogy sokkal több, tanulást segítő eszköz is rendelkezésükre áll, mint nálunk.

Kulturális ismereteim is bővültek: mivel egy népes angol családnál voltunk elszállásolva, így bepillantást nyerhettünk a mindennapi életükbe, szokásaikba, beszélgetéseink során nagyon sok érdekes dolgot tudtunk meg a britekről. Továbbá az iskola többször szervezett egész napos

vagy félnapos kirándulásokat a közeli városokba (Canterbury, Broadstairs, Dover stb.) illetve próbált minket az angol életstílussal is megismertetni (pl. bemutatni a még mindig virágzó pub kultúrát).

Mivel eddig csak diákcsoportok kísérőtanáraként jártam Angliában, így összességében nagyon hasznosnak találtam a kint eltöltött két hetet, úgy gondolom, hogy sokkal motiváltabban, módszertanilag felkészültebben vágok majd ismét bele a tanítás.

Dobó Gabriella

Erasmus+

Become a Teacher Trainer kurzus

Bell Educational Services, Cambridge

A tanfolyam összességében messzemenőig megfelelt a Bell iskola honlapján szereplő kurzusismertetőt figyelembe véve.

A tréner, Tim Hazell több évtizedes tanár- és trénerképző tapasztalattal rendelkezik, órái rendkívül izgalmasak, motiválóak voltak.

A csoport résztvevői vegyes nemzetiségűek voltak, érkeztek tanárok Uruguayból, Szaúd Arábiából, Szudánból, Lengyelországból, Ománból, Németországból és Magyarországról. Többségük maga is gyakorló tanár tréner volt, kisebbségben voltak azok a kollégák, akik még nem dolgoztak mentorként vagy trénerként, nem vezettek műhelymunkát.

A Bell Tanárképző Központ helyszínéül szolgáló Homerton College a város központjától nem messze helyezkedik el, termei a legmodernebb technikákkal, az interaktív táblák legújabb verzióival vannak felszerelve, ezzel nagyban elősegítve az interdiszciplináris, valamint a kornak megfelelő tanulási lehetőségeket.

Az iskola a tanfolyam tananyagán kívül számos lehetőséget kínált a résztvevőknek mind szakmai mind interkulturális kapcsolatok fejlesztésére és ápolására. A tanfolyam törzsanyaga a délelőtti során került átadásra, délutánonként szabadon választható műhelymunkák várták a résztvevőket, mint például 'Writing, the forgotten skill', 'Introduction to CLIL', 'Using Cuisenaire rods', 'Introduction to material writing', 'Contemporary English'. A kéthetes tanulmányút során minden résztvevő négy workshop-on vehetett részt. A Cambridge-ben eltöltött két hét során mindegyik héten sor került egy 'Cultural Talk-ra', azaz egy kulturális előadásra, melyek témája többek között a Brexit, Doing the DELTA, Dos and Don'ts in British Culture volt.

A műhelymunkákon és a kulturális előadásokon kívül minden héten volt egy plenáris ülés, melyet minden alkalommal az angoltanítás egyik ismert és elismert szakértője, például Jim Scrivener, vagy Silvana Richardson tartott. Silvana Richardson előadását többek között azért is érdemes kiemelni, mert elsősorban a nem anyanyelvi nyelvtanárokat célozta meg, felhívva a figyelmet arra a rengeteg előnyre, amely a nem angol anyanyelvű tanárok birtokában van, például szókinccs tanításánál egyes szavak fordítása. Előadásában Silvana azt is hangsúlyozta, hogy a nem angol anyanyelvű nyelvtanárok éppen olyan értékesek, mint angol anyanyelvű társaik. Jim Scrivener workshopja, a 'Cuisenaire rudak alkalmazása a nyelvtanításban' címmel sokak számára nyitott meg új perspektívát. A különböző színű és méretű rudak jól alkalmazhatóak többek között kezdő szintű csoportokban, mivel alkalmasak különböző nyelvtani egységek, például összehasonlító vagy felsőfokú melléknevek, vagy szókinccs (pl.

színek) prezentálására, gyakoroltatására, valamint beszédképesség és képzelet fejlesztésére, pl. a rudak felhasználásával a diákok megalkotnak és elmesélnek egy történetet. A Cuisenaire rudak alkalmazása a tanításban így különösen hasznos vizuális tanulók számára.

A kéthetes mentor és trénerképző tanfolyam aktív és leendő mentorokat célozott meg, elméleti és gyakorlati képzést nyújtva, mely különböző háttérrel rendelkező tanároknak egyaránt hasznosnak bizonyult. A tanfolyam három fő témája az óralátogatást, az óra kiértékelését és műhelymunkák megtervezését és levezetését dolgozta fel, mind elméleti mind gyakorlati szempontból. A résztvevők betekintést nyertek az óralátogatás típusaiba, céljaiba, valamint alaposan tanulmányozták, hogy az órát mely szakmai szempontok alapján javasolt értékelni. A tanfolyam alaposan kitért arra is, hogy milyen módon (pl. írásbeli, szóbeli, vagy mindkettő) és mely aspektusok említésével a legcélravezetőbb visszajelzést adni a tanárnak az óráról, hogy az valóban a tanár fejlődését szolgálja mind szakmai mind személyes szempontból. A tanfolyam a következő 'feedback' technikákat, javasolta: kérdés, összefoglalás, az óra csupán egy aspektusának, egyes részeinek, vagy éppen a céljának az elemzése. Ide tartozik továbbá az is, hogy a tanár tesz fel kérdést az óralátogatónak, és óra előtt megkéri, hogy a tanár mely erősségeit vagy gyengeségeit figyelje meg az óralátogatás folyamán. A legfontosabb, első lépés azonban az, hogy a mentor megkéri a tanárt óra után a visszajelzésekor, hogy ő összegezze az óra erősségeit és gyengeségeit, ezáltal lehetőséget biztosítva az önreflexióra. A tanfolyam felhívta a mentorok figyelmét a professzionális 'feedback' legfontosabb tulajdonságára, a STORM outcome-ra, mely szerint a feedback akkor igazán hatékony, ha Specific, azaz konkrét, (pl. 'Több diák nem figyelt' helyett 'Ketten a telefonjukkal játszottak'.) Time-bound, azaz az idő konkrétan jelenik meg benne, pl 'Nem adtál visszajelzést a feladat után' helyett 'Nem adtál feedback-et a második feladat után'. Objective, azaz objektív, pl. 'Hangulatos az osztályterem' helyett 'Szép, a kulturális és nyelvi tájékozódást segítő képek vannak a falon, amik hangulatossá teszik az osztálytermet.' Relevant, azaz releváns pl, 'Sok lyuk van a falon.' helyett bármi, ami az órával kapcsolatos, pl. 'Nem tudtam elolvasni a táblát a hátsó padból.' Végül Measurable, azaz mérhető legyen, pl. 'Andrea sokat beszélt, Gergő keveset' helyett Andrea 15-ször szólalt meg, Gergő csak egyszer. A visszajelzés akkor igazán hatékony, ha a tanár hazavisz belőle valamit. A tanfolyamon szó esett 6 intervenció technikáról, amiket a mentor saját belátása szerint alkalmaz a feedback során. Ezek a következők: *prescriptive*, amikor a mentor kijelöl egy konkrét elvégzendő feladatot, ami a mentorált szakmai fejlődését szolgálja. *Informative* - itt a mentor tájékoztatja a mentoráltat arról, hogy hol talál szakmai anyagot, ami további fejlődést biztosít neki. *Challenging*, vagy *confronting* - a mentor szembesíti a tanárt az óra egy vagy több gyenge pontjával. *Cathartic*- a mentor a mentoráltat érzelmileg támogatja, *catalytic* - olyan technika, ahol a mentor megfelelő kérdésekkel vezeti rá a mentoráltat a saját 'hibáira' a további fejlesztendő területekre. A tanfolyamon a mentori készségek fejlesztése során a csoport számára a *catalytic* technika gyakorlása jelentette a legnagyobb kihívást. Végül a *supportive*, azaz támogató technika került szóba. A tanfolyam nem hagyott megválaszolatlan kérdéseket. A résztvevők többek között arra is kíváncsiak voltak, hogy hogyan kommunikálják a 'rossz hírt' a mentoráltakkal. Nagyszerű szerepjátékot láthattunk a trénerektől, aminek az a konzekvenciája, hogy a rossz hírt is el kell és el lehet mondani: őszintén, és nem a forró kását kerülgetve, valamint kedvesen, és nem pedig megsemmisítő győzelmet aratva a másik felett.

A tanfolyam számomra különös értéke az volt, hogy az utolsó órán a résztvevőknek ki kellett dolgozniuk egy részletes szakmai akciótervet a közeljövőre vonatkozólag, aminek egy részét jómagam már meg is valósítottam.

Az iskola oktatásvezetőjével egy megbeszélés keretében kiválasztottuk a tanfolyamon tanult azon elemeket, amelyeket érdemes átültetnünk. Ezek közé tartozik például az óralátogatás szempontjai. Ezeket a szempontokat egy workshop keretében a tanárokkal is megbeszéljük, így lehetőségük van alaposan felkészülni, és hatékony, magas színvonalú órákat tartani. Ezen felül javaslom az iskolának, hogy vezessen be többféle óralátogatás típust. Ez a diákok felé is jó visszajelzés lehet, hiszen a gyakori szakmai vezetői jelenlét meggyőzi őket arról, hogy az iskolának is fontos az ő tanulmányi előmenetelük. Az óralátogatásokban és az azt követő megbeszéléseken a vezetőtanár mellett magam is részt veszek.

Grünwald Ildikó

Fluency and English Language Development for Educators kurzus

ETI Malta

2016. októberében vettem részt az ETI Malta egy hetes tanártovábbképzésén. Az intézménnyel régóta állunk partnerkapcsolatban, az egyik legszínvonalasabb képző intézmény, ahova a nyelvtanulók illetve nyelvtanárok utazhatnak nyelvtanulás, továbbképzés céljából. Emiatt én is nagy elvárásokkal tekintettem a kurzus elé, és alig vártam, hogy az iskolát „belülről”, tanulóként is lássam. Ezen kívül Málta egyedülálló kulturális öröksége miatt is örömmel készülődtem az útra.

Az ETI felé jeleztem, hogy egyre több magas szinten angolul beszélő tanítványunk van, az ő fejlesztésükre, motiválásukra vártam elsősorban ötleteket. Nyelvtanárként azt látom, hogy a cégvezetők és a fiatalok is egyre magasabb szinten tudnak angolul, akik pedig nem, azok felé ez az egyértelmű követelmény itt, az EU-n belül. Egyre többen dolgoznak olyan cégeknél, ahol több nemzetiségű kollégákkal kell napi szinten kommunikálni, illetve angolul kell ügyfelekkel tárgyalni, és ehhez egyre inkább felsőfokú, alkalmazott általános nyelvtudás kell az egyes cégek, illetve szakterületek szakmai szókincsén kívül. Másrészt azt tapasztalom, hogy egyértelmű igény a nyelvtanítás terén a hatékonyság, vagyis azonnal használható, rögtön alkalmazható nyelvtudást igényel a túlnyomó többség. Az ETI-nél Peter Hotton csoportjába kerültem, aki több évtizede képez tovább nyelvtanárokat, illetve aki maga is nyelvvizsgáztató, mint én. A csoportban négyen voltunk, és Peter mindegyikünk igényeit igyekezett maximálisan figyelembe venni.

Körülbelül két évtizede foglalkozom angol nyelvtanítással, de nagyon hálás vagyok, hogy megismerkedtem egy teljesen új nézőponttal a nyelvtanítás terén, és hogy a módszertani ismereteken túl a saját nyelvtudásomról is profi visszajelzést kaptam, és sikerült azt felfrissítenem. Csoporttársaimmal rendszeresen megbeszéltük az órán elhangzottakat, illetve órákon és szünetekben is szó volt az egyes országok oktatási rendszerei közötti különbségekről és hasonlóságokról, illetve a nyelvtanítás mai kihívásairól az egyes helyeken. Nagyon hasznos beszélgetések voltak. Néhány ötlet:

A) Az igeidők rendszere, ahogy Peter szerint a legegyszerűbb és leghatékonyabb megtanítani:

Az ő nézőpontja, röviden: az, hogy az időt ki hogyan látja, mindig személyes perspektíva / látásmód tükröződik. A nyelvtankönyvek a *cselekvésre* fókuszálnak, de a nyelvtan az *időről* szól. Ezért a nyelvtan használata mindig személyes, „nincsenek” szabályok. Az egyes igeidők használata az időnek egy bizonyos látásmódját tükrözik, pl.

Egyszerű Jelen látásmód: időkeret - *mindig*

Folyamatos Jelen látásmód: időkeret – *jelenleg, éppen* stb.

A lényeg: beszélő hogyan látja az *Időt*, milyen időkeretet használ? Így gyakorlatilag „nem lehet hibázni”. Ez kezdőbb szintektől kezdve hatalmas szabadságérzetet ad a nyelvhasználatban, ami felbecsülhetetlen!

Tanítás, alkalmazás: először a cselekvést / nem cselekvést kifejező igék közötti különbséget tanítsuk meg.

Azután jöhet az adott igeidő, egyetlen dologra fókuszálva: mi az adott igeidő látásmódja, aspektusa.

Személyes vélemény 1: ha az ötlet teszik, mindenképpen érdemes kísérletezni vele, még ha nem is 100%-ban vesszük át, érdekes új fénybe helyezi a nyelvtant és a nyelvhasználatot. Egyszerűen érthető, a tanulók sikere a tanárt is nagyon motiválja. ☺ Személyes vélemény 2: a terület komplexitása miatt az ehhez kapcsolódó ötleteket, tapasztalatokat mindenképpen érdemes a kollégákkal megbeszélni, nagyon hasznos „brainstorming” találkozók sülnének ki belőle.

B) Az élő nyelvhasználatnak a kiejtés, a szóhangsúly és a mondathangsúly, valamint a természetes nyelvhasználat elengedhetetlen részei. Ez felsőfokon még inkább hangsúlyos lehet. Ezt minden órán, mindenféle formában lehet és érdemes gyakorolni, a lényeg, hogy sok legyen belőle, és variáljuk a feladatokat, pl. a diákok olvassanak fel beszédeket, minél több párbeszédet gyakoroltassunk velük az órákon, lehet vicces diktálás nehezebb szavakból. Önállóan, gyakorolni ezt a weboldalt is érdemes a kiejtés szempontjából használni: www.howsay.com

C) Én is követem az Intézmény facebook oldalát, az ötletek, karikatúrák, idézetek közül sokat rendszeresen használok, másoknak is tudom ajánlani: www.facebook.com/etiteachertrainingmalta;

Nem csak az intézményben töltött idő, de Málta is felejthetetlennek bizonyult számomra. Az országról azt mondják: „one foot in the past, one foot in the future”. Igaznak tűnik. ☺ Teljesen lenyűgöztek az emberek és a hihetetlen kulturális és történelmi sokszínűség. Mind a képzést, mind az országot szívből ajánlom minden érdeklődőnek.

Csiba Krisztina

Erasmus+

Német nyelvtanár továbbképző kurzus

Actilingua Academy , Bécs

„Tegyük színesebbé, érdekesebbé a nyelvórákat!”

Az Actilingua Academy német tanártovábbképző tanfolyamán vettem részt 2016. augusztus 1-től augusztus 12-ig. A csoportlétszám 8 főből állt. A továbbképzés célja az volt, hogy a fenti mottó figyelembe vételével, az alábbi főbb kérdésekre a vezető tanárral illetve a csoportban résztvevő különböző iskolatípusokban tanító kollégákkal közösen választ találjunk.

- Milyen a mai modern nyelvoktatás?
- Hogyan válasszunk tankönyvet?
- Hogyan színesítsük a nyelvórákat?
- Hogyan alkalmazzuk az oktatási módszereket különböző korosztályoknál?

Beszámolómban hat különböző feladattípust szeretnék bemutatni, amivel mind felnőtt, mind gyermekoktatásban színesebbé, játékosabbá és nem utolsó sorban szórakoztatóvá tudjuk tenni az idegen nyelvoktatást. Ezek a pontokba szedett feladatok számomra hasznosnak bizonyultak és a jövőben mindenképpen szeretném beépíteni nyelvtanítási gyakorlatomba.

1. Ismerkedés

Az ismerkedési játékoknak széles skálája van, általában minden tanárnak van egy-két bevált típusfeladata. Ennek a feladatnak a megvalósítása során különböző ismerkedési játékot játszottunk el, melyeket a csoport tagjai a saját tapasztalatai alapján kiegészítettek. Ezeknek a játékoknak alapvető célja a feszültségoldás illetve a kommunikáció megkönnyítése. A megvalósulás során labdadobás közben bemutatkoztunk, később ugyanígy másokat bemutattunk. Mindenki viccesnek találta a különböző „sorbanállós” feladatokat, mint pl.: nevek ABC szerint, születési hónap szerint, cipőméret szerint stb. Az adott csoport nyelvtudására (hallás utáni értés illetve önálló mondatalkotás) is kiváló felmérés lehet egy egyszerű „körbenülős-helycserélős” játék, melynek során a tanár/diák utasításai alapján a diákok végrehajtják a feladatot. Pl: helyet cserélnek akik tornacipőben vannak, akik szoknyát hordanak stb.

2. Zene a nyelvoktatásban

A hallás utáni szövegértés mind felnőtteknél, mind a fiatalabb generációnál közkedvelt módja a zenehallgatás. Peter Fox népszerű német előadó, akinek „Haus am See” című dalának megismerésével tanári csoportunk kreatív oldalát mutatta be. Az interneten meghallgatott énekben elhangzott képeket kellett lerajzolni illetve a dal szövegét kisebb csoportokban rekonstruálni. Ez a feladat haladó csoportoknak különösen szórakoztató és hasznos lehet szókincsbővítés terén.

3. Nyelvtankönyvek összehasonlítása

Ez a feladat elsősorban nyelvtanároknak szólt. Véletlenszerűen kiválasztott párokban elemeztük, hogy 4 különböző tankönyv hogyan magyarázza el a „Passiv” részt a tanulóknak. Utána megbeszéltük és mindenki kiválasztotta a számára legjobban megfelelőt, melyik és miért pont az a tankönyv lenne számunkra a leginkább alkalmazható. Érdekességként elmondható, hogy ahány tanár, annyi módszer, igazából nincs egy olyan könyv, amit mindig mindenki szakmailag megfelelőnek tart.

4. Ausztria rövid történelme; német és osztrák szókincs különbségei

A továbbképzés nemcsak metodikai, hanem kulturális továbbképzést is nyújtott. Mindannyian tanultunk Ausztria történelméről, mi magyarok nyilván többet is, hiszen mint szomszédos ország, történelmünk összeköt minket. Ezt a szöveg feldolgozási feladatot egyéni munkában végeztük, melynek célja az volt, hogy Ausztriáról tanult földrajzi, történelmi ismereteinket kibővítsük. Érdekes kiegészítője volt ennek a feladatnak, hogy német-osztrák szavak jelentés béli különbségeit hasonlítottunk össze, nyelvtanilag eltérő szerkezeteket gyűjtöttünk, illetve mindenki saját anyanyelvén hozott példákat német eredetű szavakra.

5. Jóga a németórán

Számomra ez a jóga óra különösen érdekes volt, mert megvalósította azt a célkitűzést, hogy a nyelvóra ne csak német óra legyen, hanem a tantárgyak közötti átmenet létrejöjjön. Jelen esetben a zenepedagógia (ritmus) a nyelv – ezen belül nyelvtan -, a testnevelés találkozott. A feladat célja a passzív és felszólító mód oktatása jóga gyakorlatokkal. Párokban különböző

feladatsorokat megbeszéltünk, majd elmagyaráztunk a csoport többi tagjának passzív vagy felszólító módban. A gyakorlatokat nekik kell bemutatni a hallott utasítás alapján. A jó hangulatban telt óra után a felmerülő kérdéseket, mint pl. Hogyan magyarázunk különböző korosztálynak? Hogyan viszünk be más tanórát (szakmát) is a németóra? kielemeztük, megbeszéltük.

6. Városnézés – a mozgalmas óra

Számomra először adatott meg, hogy ilyen típusú tanórán vegyek részt. A feladat a csapatépítés mellett a tájékozódás tantermen kívül. A városnézés az iskola kb. 500 méteres körzetében zajlott, a tanár a csoportot három részre bontotta. Az iskola közelében lévő helyeket kellett felkeresni néhány megadott adat, fénykép alapján, melyen utcarészlet illetve köztéri szobor, parkrészlet volt látható. Az is előfordult, hogy segítséget kértünk az utca emberétől. Végül csoportképet kellett készítenünk. Számomra ez volt a legkreatívabb feladat a két hét során, ami felnőtt oktatásban mindenképpen megvalósítható.

A fent kiemelt néhány példán kívül sok tanórán megvalósítható ötlettel lettünk gazdagabbak és megannyi közös élményben volt részünk. Kihasználtuk Bécs számtalan kulturális lehetőségét. Tárlatvezetésen vettünk részt az operában, a MAK Design Laborban, az Albertinában. Az osztrák főváros gyönyörű belvárosa, történelmi emlékei, a Belvedere kastély kiállításai, a Mozart zeneestek és számos, itt fel nem sorolt élmény, mind gazdagították német tudásunkat és jó kapcsolatokat tudtuk kialakítani egymással.

2016. őszén az Oxford Nyelviskola által szervezett továbbképzésen részt vett kollégáimmal együtt workshopot tartottunk, ahol ismertettem az általam látott módszereket, alkalmazásokat, a szakmai anyagokat átadtam tanulmányozásra.

Busáné Ferenczy Dorottya

Erasmus+

Tanártovábbképzés

DID deutsch- institut, Hamburg

A did deutsch- institut továbbképzésén vettem részt 2016. 08. 15-26-ig. A szervezet a tanártovábbképzést az alábbi elvek mentén és a „Lebenslanges Lernen= Élethosszig tartó tanulás” mottójával hirdeti:

A Profiknak (azaz a tanároknak) is tovább kell képezniük magukat. Ezt célozzák az alábbi kérdések is:

- Milyen új tankönyvek/ segédanyagok vannak?
- Melyek az új oktatási módszerek?
- Milyen a mai modern nyelvoktatás?

A tréningen a tanároknak lehetőségük van:

- tanulóként
- megfigyelőként
- kritikusként

részt venni, tehát belehelyezkedhetnek a diák és a hospitáló tanár szerepébe is.

Ez igen sokrétű, én azonban beszámolómban a továbbképzés egyik szegmensét szeretném nagyító alá venni.

Ugyanígy sokrétű a csoportok összetétele. A világ minden tájáról lehetőség van jelentkezni. A diákok szintfelmérő után kerülnek be a csoportokba, ahol délelőtt tanulnak, délután pedig fakultatív programon vehetnek részt. Mivel a csoporttársakkal, a tanárokkal és a városban, ügyintézés során is a német a kommunikáció nyelve, elmondhatjuk, hogy valóban aktívan használják.

Minden csoportnak két tanára van, akik más szemlélettel, feladattípusokkal dolgoznak.

Beszámolómban a „rossz feladatok” kérdését szeretném nagyító alá venni, amelyeket más-más csoportok más- más feladatain keresztül írok le.

Természetesen „rossz” feladatok nincsenek, csak rosszul kivitelezett feladatok, amelyek a diákok felkészültségének, vagy igényeinek nem felelnek meg.

Az alábbiakban arra keresem a választ, hogyan lehet ezeket a feladatokat úgy átváltoztatni, hogy jobban szolgálják a tanulást.

Hogyan csináljunk a „rossz” feladatokból „jó” feladatokat?

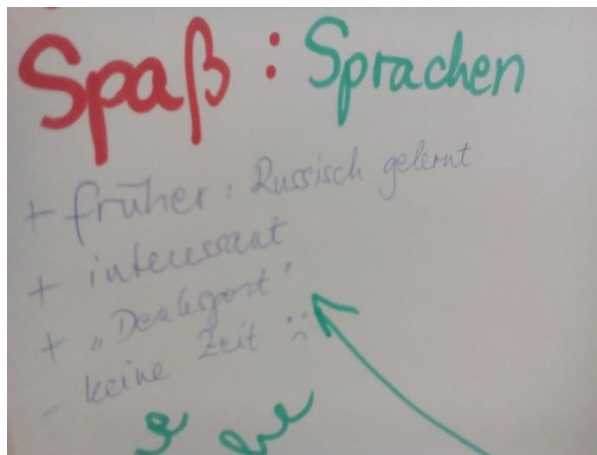
Az első csoport résztvevői A1/ A2 szintű 2 hallgató. A hallgatók szeretnék a kommunikáció és az írásbeli készség javítását. A tanár egy képregényt hozott (Vater und Sohn: Der verlorene Sohn- Az *elveszett fiú*). Az óra megvalósítása a következőképpen zajlik: a tanár kérdéseket intéz a hallgatókhoz, mesélik el saját szavaikkal, mit látnak a képeken, a tanár kérdez (Mit csinál az apa? Hová esik a kalap? Milyen az apa? Mit érez a fiú?)

Ami „rosszá” teszi a feladatot:

Nincs meg az előzetes ismeretek felidézése, például szókincsisméltés. A feladat megoldása közben jönnek elő ismeretlen szavak, amelyek a történet elmeséléséhez kellenek. A tanár az ismeretlen szavakat más német szavakkal magyarázza meg, ami azért probléma, mert ezen a szinten a tanulók szókincsé még korlátozott.

Ami „jóvá” teszi a feladatot:

Az elején felidézik a történethez kapcsolódó már tanult szavakat (például a családtagokat, berendezési tárgyakat). A tanár hozhat egy listát az esetleges ismeretlen szavakról. Lehet egy képes szótár vagy szókérték is. Mivel a diákok különböző nemzetiségűek, nem biztos, hogy van közös kommunikációs nyelv, az ismeretlen szavakat „activity”- vel lehet magyarázni (mutogatás, rajz), amely nemzetközi, könnyen érthető.

A következő csoport résztvevői C1 szintűek, szintén vegyes nemzetiségű csoportban, 12-en vannak a csoportban. A feladat célja hallás utáni értés. A feladat szöveg hallgatás (Zu Risiken und Nebenwirkungen... Placebo- Effekt- A kockázatok és mellékhatások tekintetében... placebo hatás), információkeresés. A feladat megvalósulása: szöveg hallgatás, feladatmegoldás egyéni munkában. A szöveg hosszú és gyors.

Ami „rosszá” teszi a feladatot:

Hiányzik a „ráhangolódás”, szókincsgyűjtés, esetleges új/ idegen szavak összegyűjtése. Egy ilyen nehéz, már- már szakmai szövegnél ez fontos.

A szöveg meghallgatása egyben történik. A szöveg hosszú, a téma nehéz.

A feladat komplex információk keresését igényli (egy egész kísérlet elmesélése, vagy, hogy milyen tablettáknak milyen hatása van). Nehéz mindent megjegyezni, vagy lejegyzetelni.

Ami „jóvá” teszi a feladatot:

A szöveg meghallgatása előtt beszélgetés az egészségügy/ orvos témáról, esetleges új szavak (a szervezet védekező mechanizmusa, áramütés...) magyarázata.

Ha első alkalommal egyben is hallgatják meg a szöveget, mindenképpen indokolt a részletekben történő hallgatás, akár több alkalommal, így könnyebben kiszűrhetők a keresett információk. Jó, ha nem átfogó/ hosszú választ kell adni egy kérdésre, hanem rövidebbet. Jók lehetnek más formátumban (pl. táblázat) feltett kérdések.

A harmadik csoport résztvevői szintén C1 szintű hallgatók, 9 fő. Nyelvtani feladatot oldanak meg (múlt idejű passzív feltételes mellékmondatok módbeli segédigével). A feladat megvalósulása egyéni munkában történik. A csoport vegyes összetételű, egyesek már tanulták az adott nyelvtant a megelőző kurzusokon, mások úgy csatlakoztak be.

Ami „rosszá” teszi a feladatot:

A tanár előfeltételezi, hogy a hallgatók ismerik a nyelvtant, bár nem ő tanította őket végig, nem lehet tudni, hogy a becsatlakozóknak mennyire stabil a tudása. Mivel vegyes nemzetiségű a csoport, előfordulhat, hogy egyes hallgatók anyanyelvében nem létezik ez a nyelvtani szerkezet.

A feladat megoldása előtt megnéznék a könyvben egy példát, a hallgatók a többit egyénileg oldják meg.

Ami „jóvá” teszi a feladatot:

A tanár meggyőződik arról, hogy a diákok ismerik az adott nyelvtant. Ha vannak hiányosságok, átismétlik, megtanulják.

Mivel ez egy bonyolult szerkezet, lehet hozni fénymásolatot magáról a szabályról, amit a diákok eltehetnek és később elővehetnek.

A magyarázat történhet lépcsőzetesen felépítve: Passzív, Passzív módbeli segédigével, Passzív múlt időben, Passzív feltételes múlt időben...Így könnyebb felépíteni a bonyolult szerkezeteket.

Az utolsó vizsgált csoportban 9 fő volt, B2 szintűek. A feladat célja: olvasás- értés (Der Eva-Faktor- *Az Éva- faktor*), információ- keresés. Megvalósulás: szövegolvasás, feladatmegoldás egyéni munkában.

Ami „rosszá” teszi a feladatot:

A csoport tagjai megkapják szöveget, amelyet el kell olvasniuk és kérdésekre kell válaszolniuk. A megoldásra nagyjából 15 percet kapnak. A tanár nem ellenőriz, nem járkal közben. Így fordulhat elő, hogy egy hallgató nem értette meg a feladatot.

Ami „jóvá” teszi a feladatot:

A tanár bemutathatja a feladat típusát az első példán és a többit önálló munkában meg tudják oldani. Munka közben a tanár járkál, ellenőrzi az aktuális állapotot. Így időben kiderül, ha valaki nem tudja, mit kell csinálni. Jó megoldás lehet feladni magát a szöveget az előző óra végén olvasásra házi feladatnak és csak a feladatokat megoldani órán. Így kiszótározhatják az esetleges idegen szavakat, nem ezzel megy el az idő, gyorsabban lehet haladni.

A fent leírt feladatok saját tapasztalatból származnak és remélem, tudtam velük segíteni, motiválni.

Mindenkit buzdítok arra, hogy kísérletezzen, próbáljon ki új feladatokat, módszereket, hiszen minden csoport, minden diák, minden igény más és színes.

Tomkó Viktória

